

Keuzeproces

Er bestaat geen standaardformule die leidt tot een goede vervolgkeuze. Er zijn wel **vijf fases** te onderscheiden, die je in een ideale situatie elke keer als je een keuze moet maken, doorloopt. Soms worden deze stappen herhaald voordat de definitieve vervolgstap kan worden bepaald.

Als je deze fasen doorloopt en voldoende aandacht besteed aan bijvoorbeeld de verdiepende fase (in de vorm van het bezoeken van meeloopdagen en proefstudeerdagen) is de kans op dat je vastloopt in het Hoger Onderwijs kleiner. De fasen van studiekeuze vind je hieronder. Per fase zijn passende vragen geformuleerd die jou verder kunnen helpen.

Fasen keuzeproces	Inhoud van de fasen	Bijpassende vragen bij deze fasen
<p>1e Fase:</p> <p>Bewustwording/signaal</p>	<p>Help, ik moet kiezen! Je wordt bewust van het feit dat er een keuze moet worden gemaakt. Deze bewustwording gaat soms gepaard met uitstellen en ontkennen, kiezen is stress, spannend en vermoeiend. Het is echter essentieel dat het keuzeproces opstart.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wat wilde je vroeger altijd worden? • Het je al nagedacht over je profiel- of vervolgkeuze? • Ken je mensen in het eindexamenjaar die al bezig zijn met kiezen? Wat vind je daarvan? • Hoe lijkt het je om straks een keuze te gaan maken?
<p>2e Fase:</p> <p>Oriënteren</p>	<p>In deze fase gaat het 'kijken naar jezelf' beginnen. Het aanstippen van onderwerpen als, wat vind ik leuk?, waar ben ik goed in?, staan op de agenda.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wat heb je tot nu toe gedaan om informatie te verzamelen? • Waar heb je het meeste aan gehad? • Zat er informatie bij die je nieuwsgierig gemaakt heeft?

		<ul style="list-style-type: none"> • Welke vakken liggen je goed en vind je leuk? • Is dit vak ook nog leuk/interessant in de bovenbouw? • Hoeveel keuzeruimte is er, binnen de bestaande regels? • Welke vakken uit je profiel zou je later in je studie terug willen laten komen? • Wie zijn voorbeelden voor jou? • Wat ga je de komende weken doen om nog meer te weten te komen?
<p>3e fase:</p> <p>Verkennen</p>	<p>Na de 'brede' oriëntatie verzamel je in deze verkennende fase de meer specifieke opleidingsinformatie. Denk hierbij, naast het bezoeken van voorlichtingen, aan het nagaan welke opties er nog openblijven door je profielkeuze, het onderzoek doen naar sectoren en opleidingen via internet en aan het voeren van studiekeuzegesprekken met ouders, mentor, vrienden en studenten.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wat heb je de afgelopen tijd gedaan? • Waar heb je het meeste aan gehad? • Hebben je ouders/vrienden wel eens gezegd wat ze bij je vinden passen? Wat is je hiervan het meeste bijgebleven? • Zat er informatie bij die je nieuwsgierig gemaakt heeft? • Zit je voor je gevoel op 'de goede weg', met je LOB-traject?

		<ul style="list-style-type: none"> • Met wie zou je in gesprek kunnen/willen gaan die je verder kan helpen? • Welke opties houd je (al dan niet) open door een bepaalde profiel- of vakkenkeuze? • Wat is het belang van deze keuze voor mijn eventuele vervolgopleiding? • Wat ga je de komende weken doen om de vervolgmogelijkheden verder te verkennen?
<p>4e fase:</p> <p>Verdiepen</p>	<p>Als je één of meer vervolgmogelijkheden hebt gekozen waarin je geïnteresseerd bent, is het tijd om te gaan verdiepen. Om tijdens het verdiepen een inschatting te maken of een vervolgkeuze goed zou kunnen passen is het belangrijk dat de voorliggende fasen voldoende zijn doorlopen. Deze verdiepende fase kan lang duren op het moment dat aan de algemene oriëntatie en verkenning te weinig aandacht besteed is.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zit er een vervolgkeuze bij die jouw voorkeur heeft? Kun je aangeven waarom? • Wat heb je de afgelopen tijd gedaan? • Waar heb je het meeste aan gehad? • Zit je voor je gevoel op 'de goede weg', met je LOB-traject? • Gaat dit vak/profiel je veel tijd en moeite kosten? Heb je dat ervoor over, rekening houdend met andere tijdsbestedingen?

		<ul style="list-style-type: none"> • Met wie zou je in gesprek kunnen/willen gaan die je verder kan helpen? • Wie zijn in jouw leven belangrijke raadgevers? Wat zeggen zij? Ben je het daarmee eens? • Wat ga je de komende weken doen om je nog meer te verdiepen in je keuze?
<p>5e fase:</p> <p>De knoop doorhakken</p>	<p>Als je genoeg te weten bent gekomen over een vervolgkeuze en je eigen interesses en kwaliteiten kent, dan is het tijd om een beslissing te nemen. Vaak is de knoop doorhakken het moeilijkste. Dat is ook wel heel logisch, deze keuze maken doe je niet elke dag. Zo'n knoop doorhakken hoeft ook niet in één dag. Daarom is het zo van belang dat je op tijd begint met de voorliggende fasen. Hierdoor is er meer ruimte en tijd voor deze laatste fase in het keuzeproces.</p> <p>Als je lang is deze fase blijft hangen en elke keer nieuwe vervolgmogelijkheden wil onderzoeken is het zinvol aandacht te besteden aan een eventuele onderliggende keuzeblokkade. Je kunt ook eens kijken of je één van de dilemma's op de pagina 'ontdek jezelf' herkent. Een gesprek met je mentor of decaan kan helpen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zit er een vervolgkeuze bij die jouw uiteindelijke voorkeur heeft? Kun je aangeven waarom? • Past de vervolgkeuze van je keuze volgens jou ook goed bij je interesses en kwaliteiten? • Wat kun je doen om je nog zekerder te maken over je keuze, om je keuze te bevestigen? • Wie zijn in jouw leven belangrijke raadgevers? Wat zeggen zij? Ben je het daarmee eens? • Wat ga je de komende weken doen om er voor te zorgen dat je een knoop door kunt gaan hakken? • Voelt de keuze goed? • Weet je wat je moet doen om deze keuze ook te kunnen realiseren?

